

Don Jose: Simándy József

Simándy József felvétele

Harmath Éva és Simándy József a Carmenben

Forró hangulatú Carmen-előadást tartottak kedd este a Szegedi Nemzeti Színházban. A páholyokban reflektorok, a földszinten és az orchesterben tévékamerák várták a Virágáriát: a dirigens Vaszy Viktorról készülő portréfilmre vették fel Don Jose szerelmi vallomását. A tenorista Simándy József Kossuth-díjas kiváló művész, az Állami Operaház szólistája volt. Huszonhárom évvel ezelőtt éppen ebben a szerepben, beugrasszerűen debütált Szegeden. S aki számára bocsátotta, művészi fejlődését gondozta-ápolta: Vaszy Viktor. A keddi előadás kettejük közös, remek produkciója volt.

Simándy József hangjának nemes csengését, különös vibráló szépségű lírai tenorját, mely eszüköztelenül képes a hősi színekig felforósodni — szinte észrevétel nélkül mentette át két évtizeden keresztül. Megjelenésének, játékának — különösen a megismételt Virágária után — még mindig hasonlítatlan levegője van a színpadon. A publikum vastapsal köszöntötte a kitűnő művészt, de az elismerésből kiejutott az Escamillo szerepét átvett Szabady Istvánnak is. Simándy Józsefet szívesen hallgatnánk gyakrabban Szegeden.

N. I.

Gyerekek — árnyékban

Január 16 óta az állam gondoskodik Szabó Ferenc 6 éves, Szabó Imre 5 éves, Szabó Zoltán 3 éves, Szabó László 2 éves és Szabó Erzsébet 1 éves gyerekek soráról, ellátásáról, neveléséről. Tulajdonképpen testvéreivel együtt a gyermekvédő intézetben lenne a helye a 8 éves Szabó Jánosnak is, de ő éppen nem tartózkodott otthon, amikor a többiekért megjelent a gyámügyi hatóság képviselője, hogy átszállítsa őket Újszegedre.

Vizsgálat

Az apa, Szabó János és az anyja, Szabó Jánosné sem volt a lakásban, csupán a sógornője, aki felügyelt a gyerekekre. S azután, mikor a szülők hazamentek és megtudták a történeteket, első felindulásukban a legkülönbözőbb szervekhez szaladgáltak, hogy „elvitték” tőlük a gyerekeket.

A három legnagyobb gyereket, Jánost, Ferencet és Imrét már egyszer, 1964-ben is állami gondozásba kellett venni. Az apjuk nem élt otthon rendszeresen, az anyja nem dolgozott, az akkori Dugonics téri kis lakás nagyon elhanyagolt volt, s mindezt a kicsinyek sínylették meg. Rá egy évre nagyobb, a mostani szoba-konyhás lakásba költöztek, az apa a vasútnál helyezkedett el, ahol fűtőként 2500—3000 forintot keresett havonta. Kérték, hogy — mert körülményeik rendeződtek — haza vihesse a gyerekeket. A gyámügyi hatóság ennek nem látta akadályát, az intézet a gyerekeket kiadta. Akkor kaptak segílyt a gyerekek felruházására, erről nem számoltak el. 1966-ban a lakótársak írtak levelet a tanácshoz, hogy a Szabó gyerekek — akkor már öten voltak — lehetetlen körülmények között élnek, állami gondozásra szorulnak. 1968-ban rendőrhatalósági figyelmeztetést kaptak a szülők, hogy törődjenek a gyerekekkel. Ekkor ismét adott a tanács 1500 forint segílyt a szülőknek. Erről sem számoltak el. A gyermek- és ifjúságvédelmi társadalmi bizottság vizsgálatot tartott Szabóknál, s a tapasztaltak alapján sürgős hatósági intézkedést kért a gyerekek ér-

dekében. Hasonló javaslatot tett a körzeti védőnő, mire a II. kerületi tanács igazgatási osztálya határozatot hozott, hogy nevelés-erkölcsi és egészségügyi okokból állami gondozásba utalja a már közben született Erzsikével együtt mind a hat gyereket.

Intézetben

Szabóék ezt a határozatot megfellebbezhatték volna. Ehelyett az apa otthagya — 1965 óta már négyszer változtatott — munkahelyét, összepakolta a családot és a holmikat, s elköltöztek a Fejér megyei Aba községbe az apa tévész-dolgozó szüleihez. Csaknem háromezer forintba került ez a hathetes kirándulás. Mert január elején aztán visszajöttek, hiszen ott sem lakásuk, sem kereseti lehetőségük nem akadt. Közben az iskolás János bejelentés nélkül kimaradt az iskolából.

Mindezek után került sor január 16-án az öt Szabó gyerek intézetbe szállítására. Jártam a Brüsszeli körüli lakásban. Szabó János harmincéves, értelmes beszédű ember. Jelenleg az ingatlankezelő vállalat dolgozója és a felesége is dolgozik. De Szabó Jánosék lakása elhanyagolt, a minimális életkörülményeknek sem felel meg. A szoba padlóját — önkényesen — felszedte, s állítólag eladta Szabó János. A gyerekek — míg otthon voltak — a szobában betonon jártak, mezítáb. A fekvőhelyek, az ágyneműk mintha sohasem láttak volna rendező, tisztító kezet.

A Szabó gyerekekre január 16 óta arra hivatott gondozók ügyelnek. Rendszeres élelmészükről, ruházásukról gondoskodnak, s arra nevelik őket, hogy jók és becsületesek legyenek. Hogy szeressék egymást, az embereket, legfőként szüleiket. Akik — ígérték is és — minden bizonnyal úgy rendezik sorsukat, hogy mielőbb otthona lehessen lakásuk az egész családnak.

Régi ház...

A Pusztaszeri utcában szép új házakat építettek két év óta. Ezeknél még mindig több a régi ház, az egészségtelen lakás a Pusztaszeri utcában is.

Egy udvari, egy helyiségből álló, nedves, penészes szagú lakásban élnek Kecskeméti Józsefék. Tíz esztendeje. Úgy maradtak ott, hogy az öreg Kecskeméti házfelügyelő volt, nála laktak, s mikor meghalt, nem volt hova menniük.

Kecskemétinél 35 éves, Fábiánsebestyénből került Szegedre. Ök tizenketten voltak testvérek. Neki hét gyermeke van. Közülük kétszer kető iker, a négy legkisebb. Tízéves a legnagyobb gyerek, héthónapos az István—Ildikó ikerpár. Róluk szól az alábbi orvosi igazolás: „Kecskeméti István és Kecskeméti Ildikó 1968. október 21-től november 12-ig álltak kórházyon gyermekosztályán súlyos leromlott állapotuk, valamint velük született szívbetegségük miatt kezelés alatt. Előzőleg a gyermek-klinikán kezelték őket. Kilenen laknak egy szobában.

M. I.

Iskolai rendtartás

Elkészült és a tervek szerint az 1969/70-es oktatási évben életbe lép a dolgozók általános iskoláinak első önálló rendtartása. A dokumentum az eddigénél nagyobb önállóságot biztosít az

iskolák igazgatóinak. Könynyíti az irányító, a szervező és a tartalmi munkát egyaránt, útmutatást ad a pedagógusoknak a felnőtt diákok ismereteinek ellenőrzéséhez.

Új gyógy-szerészek avatása

A szegedi egyetemek Dugonics téri központi épületének aulájában szerdán délben rendkívüli, ünnepi ülést tartott a Szegedi Orvostudományi Egyetem tanácsa. Ebből az alkalomból dr. Tóth Károly egyetemi tanár, rektor, bejelentette, hogy Fejér Barna és Páskuj Antal nyugalmazott gyógyszerészeknek, akik hatvan évvel ezelőtt fejezték be egyetemi tanulmányukat, *gyémántdiplomát* ítéltek oda. Mivel a kitüntettek idős koruk miatt az ünnepségen nem tudtak megjelenni, címükre postán küldik el a gyémántdiplomákat. Ezután öt okleveles gyógyszerészt, disszertációjuk elkészítése és eredményes gyógyszerészdoktori szigorlati letétele alapján *gyógyszerészdoktorrá* avattak.

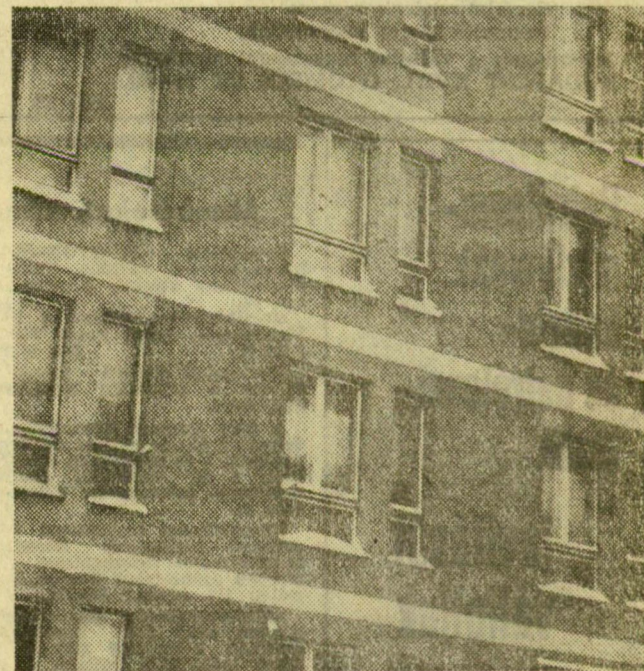
Az egyetemet most befejezett nyolcvanöt hallgató, ugyancsak a tanács ülésén avatták fel gyógyszerészekké. Dr. Kedvessy György egyetemi tanár, a gyógyszerész tudományi kar dékánja ünnepi beszédben üdvözölte az új fiatal diplomásokat, akik nevében Kiss Elza, kitüntetéses oklevelet kapott gyógyszerész mondott köszönetet az őket tanító oktatók fáradságos munkájáért.

Magyar kiállítás Tokióban

Hamburgba kamionokkal szállították, a kikötőből pedig tengerjáró hajóval továbbították Tokióba az április 17. és május 6. között zajló Tokiói Nemzetközi Vásár magyar anyagát. A HUNGEXPO 500 négyzetméteres kiállítási területet foglalt le a vásárra jelentkező 15 külkereskedelmi és iparvállalat részére.

Kondorosi János

Épült: 1957—1969

Kölcsey utca 8

(11.) Tipikusan olyan épület, melyet alig veszünk észre, alig emlékszünk rá. Képletes, de csúnya kifejezéssel foghíjbeépítés. A Belváros utcáin még manapság is akad egy üres telek, melyek beépítése az utcaiépítési és a közműhálózat kihasználása szempontjából egyaránt célszerű. Ez a Hunyadi László által tervezett ház nincs városképi jelentőségű helyen, elég ha csak belesimul környezetébe.

CSÜTÖRTÖK, 1969. FEBRUÁR 13.

DÉLMAGYARORSZÁG 5

Pszichológia az üzemben

Az új gazdasági rend arra ösztönzi a vállalatokat, hogy pontosan felmérjék saját lehetőségeiket. A szegedi üzemekben egyre-másra találkoznunk a gazdaságosabb, cél-szerűbb munkát előmozdító átszervezésekkel, különösebb beruházást nem igénylő mód-szerekkel. A könnyűipari gyáraink után legújabbban az EMERGÉ gumigyár tűzött maga elé érdekes programot. Két évvel ezelőtt az akkori piacutatás alapján határozta el az Országos Gumiipari Vállalat az EMERGÉ bővítését. Az eredeti tervek szerint jóval több mint százmillió forintos költséggel épült volna új gyárrezs, megfelelő gépi berendezésekkel. Időközben változtak a hazai igények, kiderült, hogy az új termelő egység által készített cikkeket esetleg nehezebb lesz értékesíteni. Az OGV, az EMERGÉ szakemberei pontos és alapos módszerekkel tanulmányozták a piac alakulását, s ennek alapján változtatták meg a régi elképzeléseket. Amint Mikes Sándor, a gumigyár igazgatója elmondotta, nem sokmilliósi beruházást hajtanak végre, hanem a meglévő berendezések átszervezésével és egy kisebb költségű építkezéssel — jobban kihasználják az EMERGÉ gyár termelőképességét.

Számos helyen kínálkozik erre mód. Megállapították például, hogy a tömlő üzemen részben aránytalanul nagy az idő- és szállítási veszteség, a munkások esetenként munkaidőjüknek csak 60—70 százalékát fordítják hasznos műveletekre. A gazdaságta-

lan folyamatok kiderítése érdekében feltérképezik a kijelölt munkahelyeket, gondosan elemzik a technológiát, s ahol kell, átcsoportosítják a gépeket, új gyártási folyamatok alkalmazásával növelik a termelékenységét, és a termelést.

Az átszervezéshez azonban kevés a jelenlegi terület, ezért közel 20 millió forintos költséggel új csarnokot is építenek. Ugyancsak ebben az épületben — az emelkedő munkaslétszámra tekintettel — öltözőt, fürdőt is létesítenek.

Az előzetes vizsgálatok kedvező eredményt sejtettek: bebizonyosodott, hogy a belső tartálokok célszerűbb felhasználásával mintegy 25—30 százalékos termelésnövekedést lehet elérni. Az első változtatásokat 1969. márciusáig végrehajtták, s ennek nyomán például a tömlő üzemen részben 3 millió 400 ezer méter helyett 4 millió 400 ezer méter műszaki tömlőt készíthetnek egy esztendőben.

Az EMERGÉ-ben érdekes, másfajta program is kezdődött: a gyár szocialista szerződést kötött a Szegedi Tanárképző Főiskola pszichológiai intézetével annak érdekében, hogy különféle vizsgálatokat végezzen a dolgozók körében. Azt kívánják kideríteni, hogy a fizikai munkások alkalmassak-e azokra a feladatokra, amelyekkel foglalkoztatják őket; illetve beosztásukhoz rendelkeznek-e megfelelő képességekkel. A pszichológiai vizsgálatoktól az üzem segítséget kap a munkás-minősítés-

sekhez is, ahhoz, hogy kedvezőbb eredménnyel választ-hassák ki a csoport, brigád, segédművezetőket stb.

A főiskola tudományos kutatói előbb a megfelelő módszereket keresik, majd próba után az egész gyár dolgozóit szeretnék „megvizsgálni”. Mikes Sándor közölte, hogy ezzel a lehetőséggel óvatosságnak. Nem kötelezik a dolgozókat arra, hogy alávegyék magukat az egyébként nekik is előnyökkel járó vizsgálatoknak. Ha ugyanis sikerül mindenkinek a legideálisabb — képességeihez, erejéhez, tudásához legjobban illő — munkaterületet megtalálni, emelkedhet a teljesítmény, a dolgozó jobban érzi magát. A vezetőket a legalapvetőbb pszichikai ismeretekre tanfolyamon oktatják a főiskola munkatársai.

Az EMERGÉ ezentúl azt várja a tudományos kutatók segítségétől, a pszichikai vizsgálatok eredményétől, hogy megszűnjön a nagyarányú munkaerő-vándorlás, megszilárduljon a munkavédelmi helyzet.

M. I.